

Дзвоник

№ 111

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 8 рік видання, червень, 2016 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 111, 2016 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Микола РУДЕНКО

МАТИ

Наливається вірою серце моє,
І вдивляється думка
в невидимий корінь:
Ген селянка мадонною в небі встає –
Господинею вічних
земних перетворень.

Все, що мусить померти –
помре на віки.

І народиться День
із новим неспокоєм.

Україно !..
З твоєї легкої руки
Не боронь мені стати
твоїм перегноєм.

Хай востають у череп
шорсткі корінці,
Вибираючи з мене земне і небесне.
Прийде віщий туман,
і в його молоці
Невгасима зоря
над землею воскресне.

Сонце зніме утому
з натомлених рук,
Всесвіт кине на плечі
блакитну кирею...

Кизякова,
солом'яна,
чорна від мук, –
Станеш ти, Україно, тією зорею.

Ірина ПРОКОПЕНКО

Сонце, сонечко та соняшник

Починався чудовий літній день. На листі переливалися всіма барвами райдуги крапельки роси, співали птахи, тягнулися до Сонця квіти, а над ними басовито гудів Джміль:

– Ж-ж-жарко... ж-ж-жарко...

Йому й справді було жарко, дуже жарко літати з квітки на квітку і збирати сік-нектар.

– Ж-ж-жорстоке Сонце, ж-ж-жорс-стоке, – гудів Джміль.

Почуло Сонце та й каже:

– Кожен день я проміння на землю посилаю, щоб черешні дозрівали, щоб пташки співали, щоб люди бронзовіли, а... він мене жорстоким назвав...

Образилося Сонце та й сховалося за хмару. Похмуро на світі стало. Квіти пелюстки згорнули, птахи замовкли, мурахи входи та виходи своїх домівок закривати почали.

– Що робити? Що робити? Як без Сонечка прожити? – зашепотіли Дерева.

– Я тут, ось я, – сказав хтось тоненьким голоском, і всі побачили маленького жучка, червонокрилого, якого і справді Сонечком звали.

– Хто ти? – здивувалися всі.

– Я – Сонечко.

– А ти можеш землю зігрівати? – спитали Дерева.

– Ні, – відповів жучок.

– А можеш так зробити, щоб черешні поспіли?

– Ні, не можу...

– А щоб люди засмагли?

– І цього не вмію, – зітхнуло Сонечко. – Я тільки попелиць знищую, кліщиків павутичних та інших дрібних шкідників.

– І на тому тобі, Сонечко, спасибі, – вклонилися Дерева і знов зашепотіли: – Що робити? Що робити? Як без Сонечка прожити?

– Може, я допоможу? – спитав Соняшник. Він теж був на Сонце схожий: кругла голівка у жовтогарячих променях..

– А ти можеш землю зігрівати? – спитали Дерева.

– Ні, – відповів Соняшник.

– А можеш так зробити, щоб черешні поспіли?

– Ні, не можу.

– А щоб люди засмагли?

– І цього не вмію, – зітхнув Соняшник, – я тільки олією людей гудю.

– І на тому тобі, Соняшник, спасибі, – вклонилися Дерева.

А Джміль знов загудів:

– Ж-ж-жаль, квіти пелюстки згорнули, ж-ж-жаль...

– Жаль? – обурились Дерева. – А хто Сонце образив, хто його жорстоким назвав? Все ти, все ти, Джмелю!

Вони так розхвилювались, так розгойдалися, аж вітер піднявся.

Розігнав вітер хмари, виглянуло Сонце, посміхнулося привітно. Зраділи дерева, пташки защебетали, квіточки розкрилися, а Джміль над ними загудів:

– Ж-ж-жарко... Але не дуже, але не дуже...

Людмила ДОРОШ

Черепашка

Черепашка, відколи себе пам'ятала, жила тут, на березі Синього моря. Мабуть, тут вона і народилася. У тому місці вода ледь вкривала жовтий пісок і була завжди теплою і ласкавою. Коли ніч обіймала своїми темними крильми море, нашу маленьку Черепашку обіймали теплі долоні морських хвиль, під їхній солодкий шепіт вона й засинала і снила чудові сни. А вранці її лоскотав Сонячний Промінець, і під його бадьору пісеньку вона прокидалась. Досі доля була ласкавою з нею – вона ще не пізнала жодної неприємності у своєму житті, навіть не уявляла собі, що їй може трапитися щось погане.

Одного сонячного ранку на берег Синього моря прилетіло кілька чайок. Наша маленька Черепашка ще ніколи їх не бачила і зовсім нічого не відала про їх спосіб життя. Вона подумала, що вони прилетіли скупатися в теплій воді і полюбуватися нею, адже вона – маленька красуня, така гарна й перламутрова, і коли Сонячний Промінець, бавлячись, починає її лоскотати, вона переливається всіма кольорами райдуги.

Та раптом вона побачила, як чайки одна за одною почали пірнати у воду, виринаючи з рибою у дзьобах! Це занепокоїло її, вона навіть намагалась заховатися під вологим піском, але побачила, як одна із чайок летить прямо до неї із широко роззявленим дзьобом. Маленька красуня навіть не встигла опам'ятатися, як та її вхопила. І за звичаями чайок намагалась розкрити Черепашку в повітрі прямо на лету. Черепашка хотіла кричати, але від страху, чи, може, від того, що чайка її так сильно стискала, вона не змогла видавити з себе жодного звуку. Її щастя, що черепашка, в якій вона жила, була дуже міц-

ною і, попомучившись, чайка з презирством випустила її з дзьоба.

Маленька Черепашка злякалася ще дужче, побачивши, з якою великою швидкістю наближається берег. Вона боялася, що розіб'ється на друзки. Упавши, вона дуже забила, але залишилась цілою. Який же був її відчай, коли вона опинилася на зовсім невідомому березі! І який жах, замість теплового вологого піску і теплої во-

диці – самі черепашки, розжарені і висушені під палючим сонцем. Вона намагалась позвати до них, але жодна не відповідала. І тоді наша маленька Черепашка зрозуміла, що всі вони мертві, їх убило палюче сонце.

«Невже і я помру так, як вони?» – затремтіли сльози на її оченятах. І справді, хто їй допоможе? Її друзів немає біля неї, а сама вона не може з місця зрушитися.

– Рятуйте, благаю, рятуйте! – закричала вона, але її голосок чувся все слабше і слабше. Через деякий час вона знепритомніла від спеки...

А в цей час друзі вже шукали її. Схвильована синя Хвилька покликала Сонячний Промінець і, порадившись, Сонячний Промінець покликав на допомогу своїх братів. Гуртом вони знайшли маленьку Черепашку і покликали Хвильку. Їм здавалося, що маленька Черепашка вже не дихає. Але через деякий час в обіймах синьої Хвильки Черепашка опритомніла.

Розкривши оченята і побачивши, що вона вдома, Черепашка від радості почала переливатися всіма кольорами райдуги. Тоді вона зрозуміла, що в житті трапляються небезпечні та непередбачливі випадки, але, якщо маєш друзів, можна подолати всі труднощі. Відтоді вона почала ще більше цінувати дружбу.

Василь ВОЙТОВИЧ

Золота поляна...

Золота поляна.
Тихий літній день.
Коник, мов на сцену,
Вискочив на пеня.
Лісові дзвіночки
В срібні голосочки:
Дзе-ень, дзе-елень,
Дзе-е-еле-ень!
І зелена пісня
Лине ген по лісі,
Що її придумав
Літній
День.

Василь ДІДЕНКО

Літо

Колосисте житечко
зацвіло.
Входить любе літечко
у село.
Гарбузи розвішує
на тини.
Вирізає дудочку
з бузини.
Багрянє ружою
у дворі.
В'є вінки найкращії
дітворі.

Юлія ЗЕЛЕНІНА

Літо-літечко

Літечко-літо дощиком вміто,
Літечко-літо сонцем зігріто.
Босії ніжки – геть босоніжки,
Килим-травичка п'яти лоскоче
Ой, розсмішити, мабуть, нас хоче!
Гойдалка в небо, гойдалка з неба,
Хмарка для мене, хмарка для тебе.
Вечір настане – ми й не помітим,
Трішки коротшим вже стало літо.
Вимиєм ніжки, ляжемо спати –
Будуть нас ліжка тихо гойдати,
А у віконці, в темному небі
Зірка для мене, зірка для тебе...

Марія ЧУМАРНА

Зелені свята

Клечається світ в зелене –
Листочками липи й клена,
Звиваються у віночки
Дванадцяти трав голосочки:
Що рутоньки та барвіночку,
Що м'ятоньки та василечку,
Рум'яноньку і любисточку,
Деревію-столисточку.
Береза із вітром грається,
У кола гіллям спітається:
А дівонькам – розплітати,
В берези долі питати.
Клечається світ в зелене –
Зелене свято у мене!
І ще у моєї черешні,
Що ягідки родить вперше...

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Котигарбузенка

(Графічна дитяча оповідь за ідеєю Степана Трайсти)

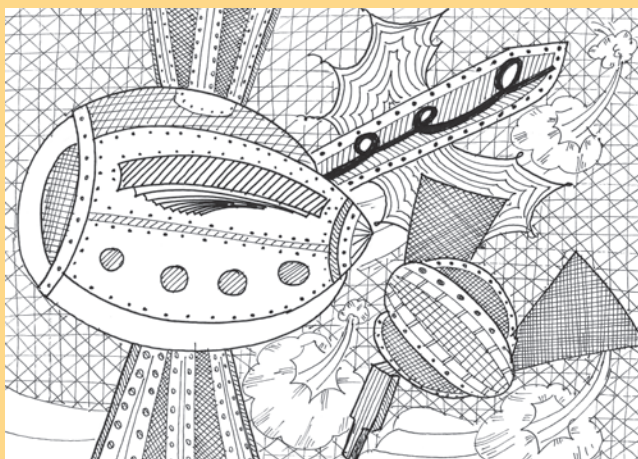
(Продовження з попереднього числа)

2. НАПАД КОЛОРАДСЬКИХ ЖУКІВ НА ПЛАНЕТУ БАРАБУЛІЮ

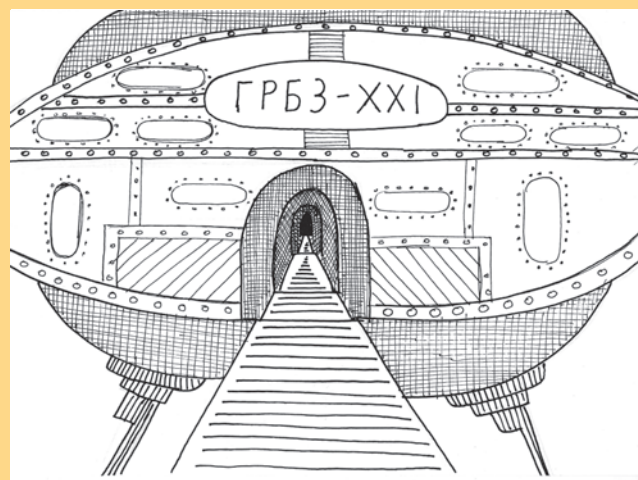
Ось у такому гарбу-царстві жив-проживав, своє військо муштрував царевич Котигарбузенко. Найліпшими його товаришами були: хоробрі козаки Кавун Богун, Охрім Огірок та старий дідусь, савант, Кирило Гарбузяка.

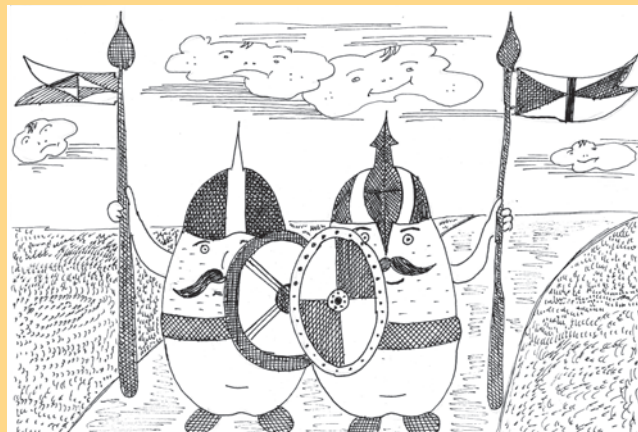
Вчений весь час майстрував для царевича різні космічні човники та різну міжгалактичну зброю, якою він прославився на весь небесний простір.

Дідусь Кирило, як називав його царевич, змайстрував і космічний корабель «ГРБЗ», який міг помістити все військо планети.

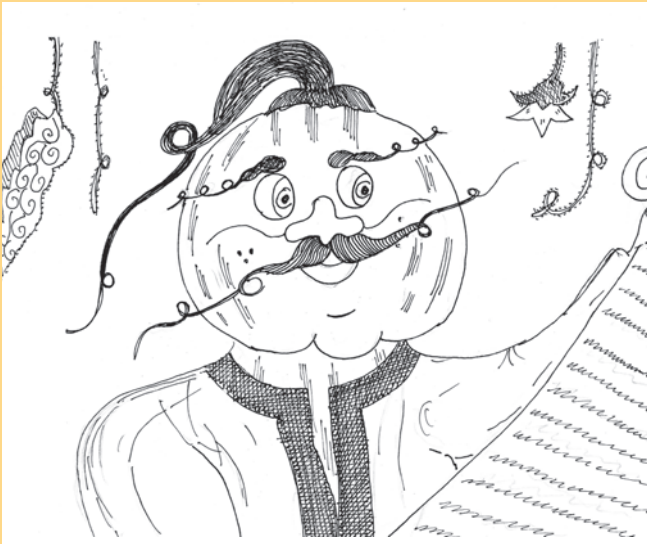

Та одного дня, якраз коли Котигарбузенко збирався йти в гості до царя Панаса Помідори, володаря сусідньої планети Помідорії, бо дуже подобалась йому царівна Помінодора, прийшли посланники від царя Мартина Барабулі, який просив від нього військової допомоги, бо Колорадські Жуки напали на його планету Барабулію.

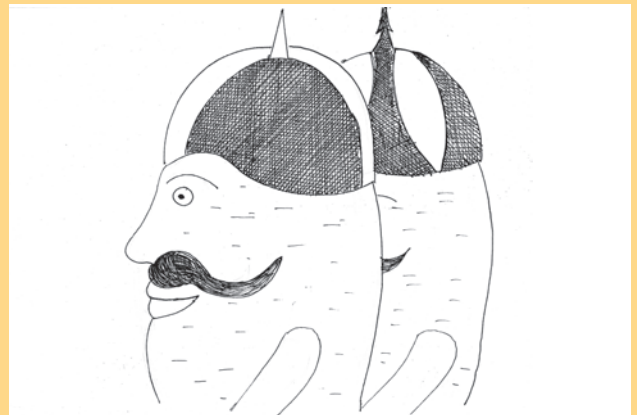

«Дорогий друже Котигарбузенку, на нашу планету напали Колорадські Жуки, прошу допоможи мені вигнати їх».

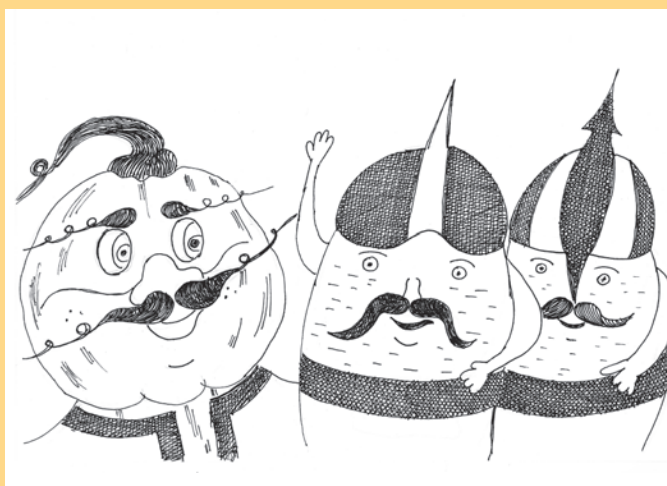

– Не відаємо, хто вони такі, ні звідки взялись, але нищать все, що зустрічають на своєму шляху!

– Звідки взялися ці жуки, хто вони такі і як собі дозволяють таке хамство?!

– Ну тоді треба їх провчити!!!

Малюнки Степана та Михайла Трайсти

Марія ЧУБІКА

Руденька білочка

День був гарним, сонячним. Сонечко котилося синім-пресинім небом, бо хмарки десь заховалися, щоб дати змогу йому добре нагріти землю.

– Вони, мабуть, подалися на відпочинок, сказав Іванко, поглядаючи на небо,

Вся навколишність була прекрасними барвами різноманітних квіточок, які підняли свої голівки вище зеленої трави. Це були білі ромашки, які ледь-ледь похитувалися у високій густій траві, сині та рожеві дзвіночки, жовті квітки кульбаби та зозулині черевички.

Коли ми зайшли в сад вуйка Мишка, то недалеко нас почулося тирмічне «Тук, тук, тук».

Всі затихли, бо Миколка повідомив їм, що то дятел виводить свою дзвінку пісню.

– Що він робить? – перепитав меншенький Івасик.

– Стукає дзьобом у дерево. Це така його пісня, – пояснив Миколка притишеним голосом.

– Він видзьобує собі нове дупло, – відповіла я.

– А до сьогодні де він жив? – запитав Андрійко.

– У старім дуплі, який видовбав, але тепер залишив іншим пташкам, які не мають таких дужих дзьобів, а шкідників треба нищити, – відповіла я.

– Дивіться, дивіться, на гілці дуба – білочка, – весело крикнув Василько.

– Вона, мабуть, у тому дуплі живе, – додав Михайлик.

Всі зачаровано дивилися на старого старезного дуба, на якому виднілося невелике дупло, а з гілки на гілку спритно стрибала руда білка.

Незбаром вона сховалася у дупло і лише крадькома визирала з нього, немов боялася, що ми прийшли зловити її.

– Яка вона гарна! – сказала Марічка.

– А яка маленька-маленька! – додала Анничка.

– Так, вона маленька, але дуже роботяща.

Восени забезпечує для себе поживу, щоб мати на всю зиму,

– А взимку вона чим живиться? – запитав Іванко.

– Білочки збирають та сушать гриби, збирають лісові й волоські горішки і навіть яблука.

– Яблука? – здивовано запитав Василько.

– Так, і яблука. Я сама бачила, як тогорічної осені вона носила яблука із нашого саду, – сказала Олеся.

– А зимою, в морози, їм не холодно? – поцікавився Андрійко.

– Ні, не холодно, бо до приходу зими в них відростає густа пухнаста шерсть. І тому їм не страшна зима. А тепер сядьмо відпочити й почекаємо в тиші, коли білочка вийде з дупла. А ще я вам хочу сказати, що у мене живе вже кілька років маленька білочка, яка дуже любить стрибати із старезного горіха на гілки берези та ялиці і гратися, але ближче вона не підходить. Видно, боїться. Вона руденька, наче вогник, який весело блимає у пітьмі:

Скаче вогник по гілках,

Зайчик з ляку: ох та ах!

Мовила спросоння гілка:

То не вогник, скаче білка!

Та

Я білочка чепурненька,

Роботяща та чемненька,

У дуплі я проживаю,

Корм на зиму там ховаю.

Білки не роблять шкоди, і тому їх не треба ловити або знищувати. Вони – краса нашої природи. Я думаю, що ми цікаво й на свіжому повітрі провели цей день, правда?

– Так, так! – підтвердили мої учні.

Микола КОРСЮК

Боброва оселя

Поки жили ще ізмалку
У міському зоопарку,
Поки жили в ветлікарні, –
Їх лічили люди гарні,
А як привезли до ставу,
Посадили на отаву, –
Сам бобер поплив по плаву
В річечку, що тут, при боці,
Тулилася при толоці, –
Неподалік ріс лісок,
Не лісок, а так... гайок
Буйний у красі, й при щасті,
На тополі розгіллясті,
А до того граби й буки,
Хоч чіпляйсь за їхні руки.
Бобренятам – то розвага,
А бобрисі – не забава,
Лиш бобренят дурна звага,
Бо бобреха в нас така:
І мати, і вчителька,
І навчає, вихваляє,
А котрогось і полає,
Бо порад її не слуха,
Тож сверблять вуха в неслуха.
Бо над гаєм з-поза кручі
Можуть знятися могучі
Чорні хмари кругойдучі,
А із ними вітри й тучі,
І грізні громи гримучі, –
Тож, коли хочете знати, –
Можуть їх украй злякати,
А у них нема ще хати...
Сів на беріжку бобер,
Лапкою чоло підпер, –
Думав думу невеселу,
Як звести отут оселю,
Та недовго чоло тер, –
Вже за мить гілляку пер,
І допер, і припер,
Щоб оселю відтепер
Мали ж його рідні діти
І могли всьому радіти.
Тож покликав всю громаду
На сімейну на раду.
– Ви, вертаючись з
дозвілля,
Допровадьте сюди гілля, –
Оте гілля на загату,
Де збудуєм нашу хату.
– Чом ти ставиш бобренят
Приносити на загат
Всяке зілля та ще гілля,

Коли в них пишне дозвілля? –
– Якщо хочеш мати хату,
Треба зробити загату,
Недалеко вже зима,
А в нас хати ще нема, –
Тож як хочеш тої хати,
Треба змалку їх привчати
І до праці залучати.

Казка про ряску

Ішла качка до болота,
А за нею вся голота,
Через греблю на ставок
Вивела весь виводок.
«Чап-чап-чап, мої качата,
Чап-чалап, мої малята,
Я із вами, ви за мною,
І всі разом – за водою,
Ви лиш слухайте мене,
То вас лихо омине,
Бо навесні повсякчас
Ворон чигає на вас,
А тут плесо й очерет, –
Гулятиме весь почет, –
А прерясна ряска
Буде, наче казка.
Я ставок всім покажу
І сама вам розкажу
Казку дуже пресумну.
Жив колись же князь багатий,
Славний і на весь світ знатний,
І дочку прегарну мав,
Од світу оберігав,
Та набігли вороги
І в бою його змогли,
І хоч князь вклав з ними мир, –
Звеліли її в ясир
Повести навік-віків,
Аби більше не посмів
Цей народ од ворогів
Берегти свою святиню,
Свою землю і родину, –
Та як вийшли на горбок,
Княжна кинулась в ставок,
А коли весна прийшла,
Розкішна і запашна, –
Вона ряскою зішла, –
І хоч князь попав не в ласку, –
Розказала я вам казку,
Отже, мої каченята,
Не скубіте оту ряску,
Пливіте всі по болоті
У мінливій позолоті,
А під вечір по одному
Повернемось всі додому.

Василина ГОЛОВЧУК

Песик Тіко

У нас по сусідству жила самотня старенька бабуся. Ми часто підслуховували, як вона говорить сама з собою, підглядали за нею, здебільш глузували й сміялися.

Якось у гості до бабусі завітав онук. Вона зраділа йому дуже. Була дуже щаслива, адже тепер вже не самотня, має до кого заговорити, запитати про що небудь, як живу людину, а не закурені стіни, які так уперто мовчали на її бідкання. Скільки разів не доводилося їй самій запитувати їх і так же самій відповідати?

Тому діти і насміхалися з неї, маючи її за малахольну, що зійшла з розуму.

Тепер про все це вона розповіла внукові, який перед від'їздом підніс їй подарунок. Привів маленького песика, щоб не залишати її самотньою. Внук назвав персика «Тіко» – такий маленький, чорненький, із гладенькою світлою шерстю.

– Він стане не тільки вашим вірним товаришем, а ще й сторожем вашого господарства, – говорив їй внук.

Песик ріс-виростав, хоч і далі лишився маленьким. Така порода. Але був кмітливим, усе добре розумів бабусю, як говорять, лише із одного погляду. Ішла бабуся на поле, а йому наказувала стерегти хату і все, що біля неї. Песик так і робив. Проводжав стару десяток кроків, а далі повертався до хати, щоб виконувати свій обов'язок.

Тоді на нашій вулиці собаки були лише на ланцюгах, а Тіко жив собі, гуляв на волі. На вулиці ні на кого не звертав уваги, а тільки на своїм подвір'ї був справжнім господарем, тобто заступник його і вірний охоронець.

Одна молода бабусина сусідка позаздрила їй за такого розумного песика і накинула собі таке. По-перше, відвідати бабусину хату, коли цієї не буде вдома, а далі – позбутися і самого песика. Тож спробувала побачити, як пове-

деться капосне на її гостину.

Отож одного дня, коли бабуся подалась на поле, вона підстерегла і разом із своєю подругою завітали до бабусі в гості. Але вони не сподівалися від песика такого. Як тільки ступили на подвір'я і направились до хати, він став уперто на порозі, наче хотів запитати, чого їм потрібно, адже господині немає вдома. І зразу схопив одну за полу й відірвав клопоть. Подруга вже вспіла на вулицю. За нею – й сама розгнівана й переполохана сусідка.

Отак сусідка пересварилася з бабусею через те, що клятий розірвав полу спідниці та ще захотіла, щоб бабуся тримала його на прив'язі, мовляв, краде від неї яйця. Та бабусі не хотілось вірити, адже у неї свої кури та яйця од них.

Одного разу досадна сусідка підстерегла бабусю, коли пішла од хати, і позвала гицелів та повела до бабусі за Тіком. Тепер мала змогу пересвідчитись, що і в бабусі була купа яєць, а сама вона неправа. Всю домівку обійшли, куди тільки не зазирали, де Тік, а його наче вода змила. Не було...

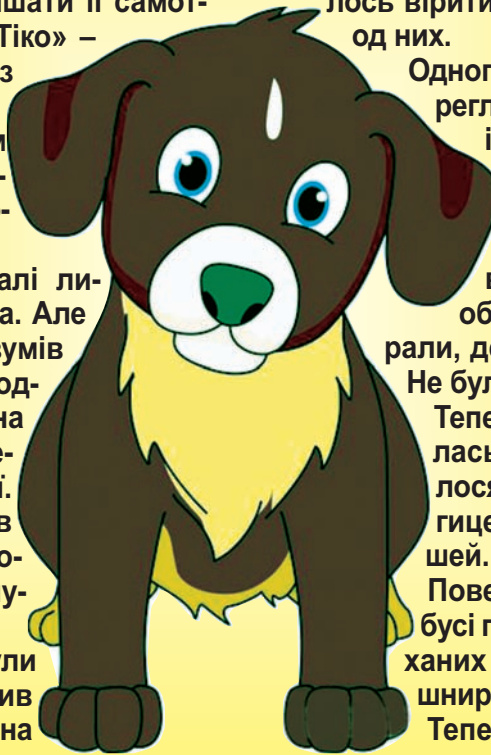
Тепер сусідка ще більше розходилась. Шолудивого псяти не вдалося позбутися, а заплатити гицелям заплатила. Шкода грошей.

Повертаючись увечері з поля, бабусі по дорозі розповіли про непроханих гостей, що гостили до неї і шнирили за песиком.

Тепер старенька знову стала розмовляти сама із собою. «Чого тій я завинила, я їй не рівня, не дає мені спокою, а ворогує через розумника».

Отак, нарікаючи та досадуючи, ступила на подвір'я і враз почула тихенька жалібне скавучання свого улюбленця. І радість сповнила їй груди.

Біля хати була яма, у якій через зиму засипала

картоплю. Тепер стояла порожня й темна. Із неї долинав тихий знайомий писк.

Бабуся побігла швидко, як тільки могла, до нас, покликала на допомогу.

Я спритно спустився драбиною у яму і вже через кілька хвилин виніс на руках маленького Тіка, якого я дуже любив, як і він мене. Адже я робив бабусі послуги та покупки і ми стали приятелями.

У бабусі на городі була черешня із чорно-блискучими, солодкими черешнями. На ній завжди було багато дітей, майже за кожним стовбуром по дитині. Так і цього разу.

Повернувшись бабуся додому, песик прямо привів її на город, до черешні, гавкав угору, наче хотів сказати їй про дітей, але тут обізвався я:

– Чого гавкаєш? Це я, бабуся.

Бабуся, почувши мене, відвернулася й насварила песика, що привів її на город, а у неї стільки роботи. Песик повернувся вслід за нею, помахуючи хвостиком і опускаючи його, що не повірила йому бабуся, а повірила мені, що лише я сам на черешні, а я зрадив її довір'я, а це всі мої друзі на черешні.

Також у бабусі був найкращий виноград, і в той же час найкращий у селі. Я допомагав збирати його і старенька продавала його коло церкви на свято Покрови, храм нашої церкви. Тепер тут було багато народу, виноград купували, і мені теж діставалось на солодоці від бабусі.

Одного разу попередній господар охороняв виноград, виносив ліжко під нього і цілу ніч сторожив. Хлопці підгледіли, що він не охороняє, а так робить для інших, а сам спить, і віднесли його серед села, де він прокинувся вранці, обурений на сільських шибеників, які докоряли йому, не знав, чи через виноград, чи через дівчат, яких він також охороняв.

Бабусі не приходилося ніколи бути сторожем, у неї був вірний охоронець – песик Тіко, який ніколи не засинав, а завжди був сторожким і спритним.

Червень у нашому житті

Про походження наймення першого літнього місяця існує найбільше гадок. Одні вважають, що назві прислужилося масове цвітіння квітів, інші стверджують, буцімто назва пішла від зачервонілих суниць та черешень, дехто схильний пояснювати походження слова з тим, що в цей час найяскравіше світить сонце – саме з 20 по 22 червня настає період найвищого сонцестояння, коли день удвічі перевершує ніч.

Українські народні назви всіх місяців споріднюються з природними ознаками. Ось чому червень ще називали «гедзнем», «кезднем», «бідзнем» чи «безднем», позаяк під цю пору з'являються надокучливі гедзі та сліпаки, котрі бунтують корів та коней.

2 червня – Талагея. «На Талагія велика надія», – казали, спостерігаючи за погодою, яка мала прогнозувати врожай овочевих культур.

3 червня – Олени. Висаджували пізні овочі, починали сіяти льон, бо вважалося, після цього вже не буде приморозків. Ретельно спостерігали, яким буде день – сонячним чи дощовим, – то така й осінь.

11 червня – Феодосії. Починають колоситися зернові. Ходить Феодосія й дивиться на колосся. Прийшла Феодосія й дивиться, хто як сів.

14 червня – Харитона. Якщо йтиме дощ, то до кінця місяця, а коли сонячно, то на добрий налив колосся.

16 червня – Луки. Південний вітер – для яровини добре, а коли з північного заходу – на сльотаве літо. Якщо йтиме дощ, то вродять гриби.

17 червня – Митрофана. На Поліссі сіяли гречку й льон.

22 червня – Кирила. Зацвіла липа – на тепло й сонячне літо. Щедрим буде медозбір. Бджоли і в шапку меду носять, аби був взяток. Як липа пахтить, то і бджола летить.

24 червня – Варфоломія і Варвари. З цього часу починає коротшати день. Варфоломій і Варвара дня украли, а до ночі доточили.

25 червня – Онуфрія, Онопрія. День літнього сонцестояння. Це останній термін сіяння гречки. До Онуфрія закінчували першу косовицю сіна.

Онопрій – сонце підіпри. Сонце на зиму, а літо на спеку. На Онопрія вже починали косовицю раннього ячменю – перші жнива яровини, і замовкають пташині трелі, а тому казали: «На Онопрія соловей ячмінним колосом вдавився». На Онопрія рясні роси – на добрий врожай.

24 червня – Тихона. З цього часу перестав кувати зо-зуля, «бо мандрикою вдавилася».

30 червня – Мануїла. Якщо погода дощова, то зима буде сніжною.

Цікаво знати!

Падаючі зорі

Мабуть, немає людини, яка б не милувалася хоча б один раз тихого безхмарного вечора зоряним небом. Дуже цікаво розглядати вечірнє небо, шукати на ньому сузір'я. Деякі сузір'я знаходити легко, наприклад, Велику Ведмедицю. Це сузір'я здається великим ковшем, сім його зірок яскраві та великі порівняно з іншими.

Над великим ковшем увечері, піднімаючи погляд вгору, можна побачити яскраву зірочку – «хвостика» Малої Ведмедиці. Вона теж має форму ковша, але маленького, який ніби висить на зірочці, мов на «гвіздочку», вбитому в зоряний купол неба. Якщо дивитись на цей «ковшик», то трохи вище і праворуч можна побачити ще одне скупчення зірок, що нагадує букву «М», називається воно Касіопея. А якщо ще пильніше придивитися, то між Великою і Малою Ведмедицями можна виділити серед зірок довгого хвостатого Дракона.

В темні ночі серпня, коли небо стає зовсім чорним, можна побачити широку доріжку із зірок – Чумацький шлях. Але ... що це? Вогняна цяточка прокреслила небо та й погасла. «Зірка впала», – говорять ті, кому це пощастило побачити. Але зірки не падають. Що ж це?

Це маленькі камінці, пилинки, які носяться в космічному просторі з великою швидкістю, притягуються Землею, влітають в атмосферу та згорають! Цей короткий спалах ми і бачимо. Ці маленькі небесні гості, які згорають десь дуже високо над Землею, називаються метеоритами.

У серпні, жовтні та листопаді Земля під час свого руху навколо Сонця зустрічає дуже багато космічного пилу, хмар, камінців. Ось чому в цей час можна побачити на небі вогняні спалахи. Це означає, що Земля зустріла на своєму шляху цілий рій метеоритів та «космічного сміття», і воно спалахує, коли влітає в нашу атмосферу.

Буває, що на небі спалахують десятки ме-

теоритів і «зоряний дощ» триває до того часу, поки Земля не пройде метеоритний потік.

А бувають не дощі, а просто «зоряні зливи»! Але відбувається це дуже рідко.

Зоряні дощі, а особливо зоряні зливи – явище надзвичайне. Можна все життя прожити і їх не побачити. А вогняні цяточки, що спалахують і гаснуть у темному серпневому небі, поодинокі «падаючі зорі», ми завжди можемо спостерігати.

Тільки пам'ятайте – це не зорі, зорі ніколи не падають! Це космічний пил. Пилинки спалахують від сильного опору повітря, коли влітають в земну атмосферу, спалахують і гаснуть...

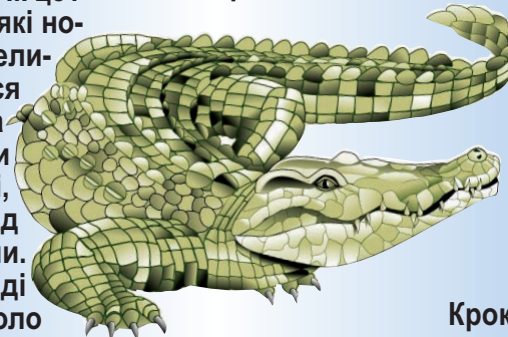
Хто живе найдовше?

Дощовий черв'як живе до 10 років, заєць також – до 10, жаба – до 5, річковий рак – до 20 років.

Мавпи, кити, тигри, ведмеді – до 40-45 років.

А папуга може прожити до 140 років. Черепахи та крокодили можуть прожити 300 років.

Серед свійських тварин рекордсмен – осел. Він доживає до 50 років. Коні й верблюди живуть до 30 років, корова – до 25, свиня – до 20 років. А собаки та кішки – 15-20 років.

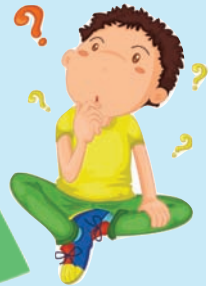

Навіщо крокодили ковтають камені?

Крокодили наповнюють свої шлунки не лише тваринами, яких спіймали, але і каменями. Вірніше, саме тому, що в раціон звичайного крокодила входять черепахи, риба, птахи, жирафи, буйволи і навіть леви, крокодилові необхідні в шлунку камені, аби всю цю їжу перетравити. Крім того, камені служать баластом при зануренні під воду.

? Відгадай ?

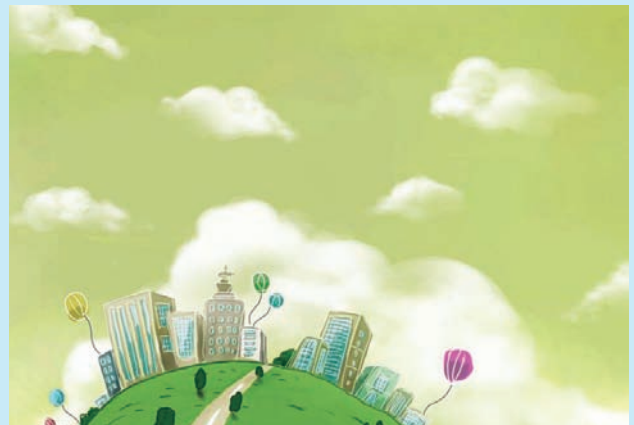
На городі нога стоїть,
На нозі голова висить.
Куди сонце повертається,
Туди голова нахилється.
(жинтвнор)

Не ставок і не ріка,
Мох росте і осока.
Там земля – неначе тісто,
Що воно за дивне місце?

(олого)

Спробуй, друже, відгадати,
Що за стрій у небесах:
Чи клубки пухкої вати,
Чи то пір'я з крупних птах,
Чи біжить овець отара?
Ні, пливуть це білі ...
(идеих)

Де у полі квітне гречка,
Стоїть хатка невеличка.
Ти зустрінеш там родину,
Що працює без упину.

(Вулик)

Вигнана мати

(Арабська казка)

Жила собі колись жінка-вдовиця, і був у неї син, а в сусідки – дуже гарна донька. Щодня мати казала синові :

– Я хочу, щоб ти одружився!

Але він щоразу відповідав:

– Ні, матусю! Бо тобі ж самій буде гірше, коли я женюся!

Та врешті-решт мати умовила сина, і він одружився.

Пожила у них молода дружина місяців зо два та й заявила чоловікові:

– Або я, або твоя мати – вибирай одне з двох.

Разом з нею я не хочу жити!

Чоловік довго не погоджувався, але нарешті сказав дружині:

– Приготуй на дорогу харчів: поклади трохи інжиру, меду, родзинок та й ще чого-небудь.

Але жінка зробила по-своєму: поклала в торбу замість інжиру – верблюжого кизяку, замість родзинок – козячих бурубяшків, замість хліба – коров'яки. Не їжу, бачте, дала свекрусі, а послід різних тварин. Що ж, на все Божа воля!

Узяв син матір собі на спину, відніс на розпуття і сказав їй:

– Матусю моя, нехай Бог буде твоїм супутником! Він не дозволить нікому тебе скривдити й не залишить самотньою!

Непомітно пройманули зима й літо, наче шлюбний день нареченої.

Та якось прийшли до скривдженої бабусі зима й літо в подобі двох юнаків.

– Мир тобі, добра наша бабусенько! – привіталися.

Вона відповіла на це:

– Моє вам шанування, дорогі дітки!

– Чи не знайдеться в тебе, матінко, ковток водиці? – спитали юнаки.

– Синочки мої, – мовила бабуся, – чого, чого, а води вам дам. Вода буде для вас, як цілющий напій.

– Дай Боже, щоб такою вона й була для тебе, – відповіли хлопці. – А чи не почастуєш ти нас ще й хлібом?

– Почастую, дітки мої, паляницею, – мовила стара.

– Нехай допоможе тобі Бог, щоб завжди був у тебе хліб!

Тут де не взялося у бабусі багато всякої їжі. Попоївши, хлопці звернулися до старенької ще й з таким проханням.

– Скажи нам, що краще – літо чи зима?

Подумавши, вона відповіла:

– Нехай Бог благословляє і зиму, й літо!

Задоволені цією відповіддю, юнаки сказали:

– Щира в тебе мова! А віднині, хай-но ти вимовиш будь-яке слово, з уст твоїх посиплеться золото!

Сказавши це, хлопці пішли собі геть. Невдовзі надумався провідати свою матір син. Прийшов та й питає:

– Як поживаєш, матінко?

А вона тихенько мовить:

– Нехай Бог благословить тебе й дітей твоїх!

Як промовила – з уст її старечих посипалося золото.

Недовго й розмовляли мати з сином, а земля довкола них геть укрилася золотом.

Син подивувався: що за чари? – й забрав матір додому. І вдома також, коли вона вимовляла якесь слово, з її вуст сипалося золото.

Побачивши таке диво, запалала заздощами теща, матір синовій дружини, й почала вимагати, щоб зять узяв і її на плечі та відніс, куди й свою матір носив.

Налаштувавши матір у дорогу, дочка наклала їй повну торбину найсмачнішої їжі. З цим і вирудила її.

Непомітно минуло літо, а за ним – зима. Коли це в подобі двох юнаків літо й зима прийшли до старої. Попросили в неї їжі, але почули у відповідь саму лише лайку та прокльони. Попросили води – і почули таке:

– Води в мене немає, а є сама сеча!

На це юнаки сказали:

– Нехай буде так!

І відразу ж вода у неї перетворилася на сечу. А коли гості попросили хліба, стара збрехала, що має самі кізяки.

– Нехай буде так! – мовили хлопці, і враз уся смачна їжа, що була в її торбі, перетворилася на кізяки.

А насамкінець хлопці побажали їй:

– Нехай кожне твоє слово смердить!

І щоразу, як хотілося їй їсти чи пити, нечемна баба знаходила в торбі кізяки або сечу. І ну клясти зять:

– Нехай Бог скарає тебе своїм гнівом!

І ті її прокльони жадливо смерділи.

Невдовзі прийшла її дочка й забрала стару додому. Відтоді вона стала посміховищем для людей.

А перед зятевою матір'ю шанобливо схилялися слуги, і щоразу, як тільки вимовляла вона хоч слово, з її уст котилося золото.

Наш веселий дитсадок

Авторська пісня Михайла Катричка

Бадьоро Cm Fm G7

Cm % Cm Fm B7 Es

Ми друж-но і о-хо-че йде-мо у дит-са-док. До

Fm As G7 Cm

се-бе він що-ран-ку скли-ка-є всіх ді-ток. Дит-са - до-чок, дит - са -

Fm B Es C7 Fm G7

до-чок, наш ве - се - лий дру-гий дім, в на-шім гар-нім дит-са -

Cm Fm G7 Cm %

доч - ку доб - ре, за - тиш - но у - сім. (Тут)

1. Ми дружно і охоче
Йдемо у дитсадок.
До себе він щоранку
Скликає всіх діток.

Приспів:

Дитсадочок, дитсадочок
Наш веселий другий дім
В нашій гарній дитсадочку
Добре, затишно усім.

2. Тут іграшки красиві
Чекають кожен день,
Вчимо ми тут багато
І віршів і пісень.

Приспів.

3. Малюєм і читаєм,
І ходим у танок,
За все, що ми умієм, –
Спасибі, дитсадок!

Приспів.

Слова-близнюки

(І граємося, і вчимося)

1. Прочитайте виразно і вивчіть напам'ять віршик «Грає коник».

*Грає коник на одній струні – майже голосні його пісні.
Джміль гуде, як десять літаків, та, мабуть, не всі джмелі такі.
Жайворонка хтось на небо взяв і на довгу нитку прив'язав.
І пошкунтильгав за річку міст – вовк і лис тягли його за хвіст.
А за ними я слідком ішов – і квітки цвіли з-під підошов.*

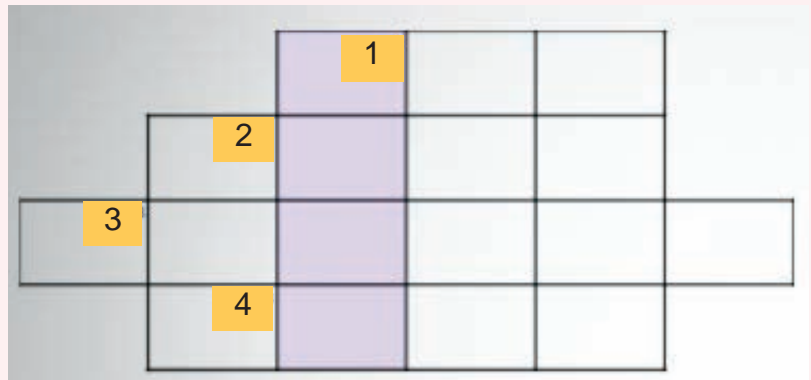
2. Кого ще називають коником? Як називаються слова, які звучать і пишуться однаково, але мають зовсім різне значення слів, їх ще називають і словами-близнюками?

Утворіть з поданих зображень пари омонімів (за підказку вам будуть прислів'я: *коси коса, поки роса; усім козак, тільки оселедець не так, дівчина без коси не має краси; заробив на сіль для оселедця*).

3. Назвіть інші приклади омонімів, які ви знаєте.

4. Розв'яжіть кросворд із омонімами.

1. Співає зозуля – б'є молотом коваль;
2. Велика ділянка ґрунту, на якій росте пшениця – людина. поле грядку;
3. Небесне світило – проміжок часу 30 днів;
4. Вулканічна маса – на ній сидять у дворі бабусі.

(Відповіді кросворда: кує, поле, місяць, лава)

5. Пограйтеся у гру «Коники».

Діти об'єднуються у дві групи – «коників» і «їздових». Посередині майданчика накреслюють лінію.

На одному кінці майданчика стають «коники», на протилежному – «їздові». «Коники», тримаючись за руки, підходять до лінії, промовляючи: «Тара-тара-тору, вийшли коні з двору». Сказавши це, вони розбігаються, примовляючи: «Цок-цок-цок», а «їздові» ловлять їх. Упіймавши, відводять на свій бік майданчика («двір»).

Коли всіх «коників» піймають, діти міняються ролями.

Підготувала Л. Дорош

Для юних художників

Свята Ольга, велика княгиня Київської Русі

(Сторінка народознавства)

24 липня Православна Церква відзначає пам'ять святої Ольги, великої княгині Київської, у святому хрещенні Єлени (969), яка була канонізована в 1547 році.

Серед українських православних святих блаженна княгиня Ольга особливо шанована як перша жінка – володарка держави, як та, що перша від українського народу увійшла в Небесні оселі Господа. Вона стала п'ятою святою на руських землях після Бориса, Гліба, Феодосія Печерського, Микити Новгородського. Вона активно сприяла утвердженню православ'я поміж наших далеких предків. Літописці її ще називали Ольгою Богомудрою, бо вона невтомно трудилася для піднесення та зміцнення Київської Русі. Ольга була прилучена до лику святих за мудрість, чистоту та боголюбивість.

Походження княгині Ольги невідоме, як і хронологія її життя. В літописах вказано, що вона була дружиною київського князя Ігоря I. У 945 р. деревляни вбили її чоловіка. Вдова, за язичницьким звичаєм, жорстоко помстилася за його смерть. Овдовівши, княгиня Ольга почала самостійно правити країною. Її шанували при житті, вона мала славу мудрої правительки та талановитого державного діяча як серед свого народу так і серед інших тодішніх правителів.

Велика княгиня Ольга після приборкання деревлян не провадила жодних воєн. Правління її було врівноважене і спокійне для народу. У керівництві поводитися як сильний і розумний чоловік. Саме за правління Ольги на Русь звідусіль їхали купці за хутром. Щоб зберегти спокій серед народу, княгиня впорядкувала і змінила правила збору данини, і таким чином стала, фактично, першим податківцем на Русі. Крім того вона організувала опорні пункти київської влади (погости) – перші адміністративно-територіальні одиниці на Русі.

Як мудра і предбачлива володарка, велика

княгиня Ольга підтримувала дружні державні стосунки з двома могутніми в той час імперіями: на Сході з Візантією, а згодом і на Заході з Римською Імперією. В 957 році у політичних і торговельних інтересах своєї держави вона особисто зі свитою їздила до Царгорода, де була прийнята візантійським імператором Константином Порфірогенетом. А в 959 р. Ольга надіслала посольство до володаря Західної Римської імперії, германського імператора Оттона I Великого.

Правителька Ольга розуміла, що самою лише силою і мечем втримати кордони держави буде важко. Народ мала об'єднати спільна ідея – християнство, релігія пануючих держав. Швидше за все саме тому княгиня Ольга хрестилася у візантійській столиці Константинополі. Її хрещеним батьком був сам імператор Візантії – Костянтин Багрянородний. Після хрещення отримала християнське ім'я Олена. Велика княгиня київська проповідувала християнство на усіх землях руських, збудувала багато церков, а також започаткувала встановлення придорожних хрестів, які так і називаються Ольжиними.

Померла св. Ольга в 969 році. Про місце поховання в літописах не згадано. Відомо лише, що після спорудження Десятинної церкви у Києві, святі мощі княгині Ольги були урочисто перенесені до неї. Подальша їх доля невідома.

Княгиня Ольга була першою християнкою на княжому престолі. Після свого хрещення Ольга мріяла охрестити і Русь, але їй, на жаль, не судилося цього зробити. Замість неї через кілька десятиліть Русь охрестив вихований нею онук, князь Володимир Великий.

Образ княгині Ольги є прекрасним і привабливим не тільки для її сучасників, але і для нас – її нащадків. Ця сильна та розумна жінка, мати, правителька вказує шлях тим, що люблять свою сім'ю, свою Батьківщину і хочуть їй служити з гідністю і славою.

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

Дорогі діти!

Ось і літо настало. Жарке, трепетне, повне пташиного співу. Та ще гримких несподіваних гроз. Буйніють небеса блакиттю та раповим набігом чорних хмар, здригається земля від рокоту громів. Та все-таки літо гарне по-своєму, якщо вміти доглянути у всьому його велич та красу. Вміймо ввібрати душею всю його принадність. І пісню жайворонка, і тривожне кукання зозулі, і чарівне розлуння соловейкового розголосся. А ще щедрість садів, п'янкий запах грибів, ожини та малини. І квітів, квітів. Теплінь річкової води, плеса, чари природи. Вона все для нас, для доброго настрою, для нашої радості. Вміймо радіти, хвилюватись життям, бо молоді. Каникули ж!

Микола Бойчук, 8 місяців,
с. Луг над Тисою

Учениці підготовчого класу
Алеся та Луїза Гуменюк, с. Балківці

Наталія Катерина Фрасенюк, 3 роки,
с. Негостина

Християн Креженовський, 4 роки,
с. Негостина